QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI

MAGISTRAT DR. JOSETTE DEMICOLI LL.D

Il-Pulizija

(Spettur Anthony Cachia)
(Spettur Roderick Agius)

Vs

Joseph Borg

Kump Nru: 927/2011

Illum 9 ta' April 2018

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet migjuba fil-konfront ta' Joseph Borg ta' 21 sena, bin Carmelo u Mary Borg nee' Attard, imwieled Pieta` fit-13 ta' Marzu 1990 u residenti gewwa 96, Triq ta' Brija, Siggiewi, detentur tal-karta tal-identita` bin-numru 143590(M) akkuzat talli:

1. Nhar il-5 t'Awwissu 2011 ghall-hin ta' bejn id-9pm u 10pm, fi Triq Luret Cutajar, Zebbug bil-hsieb li jaghmel delitt u cioe' dak ta' omicidju volontarju u billi wera dan l-hsieb b'atti esterni u ta' bidu ghall-esekuzzjoni tad-delitt billi ta' daqqa ta' invell fuq persuna ta' Antoine Saliba, liema omicidju ma giex esegwit minhabba xi haga accidentali u indipendenti mill-volonta ta' Joseph Borg;

2. U aktar talli fl-istess data, lok, hin u cirkustanzi, ikkaguna ferita ta' natura gravissima fuq il-persuna ta' Antoine Saliba, skont kif iccertifikat Dr Maria Galea MD med reg no: 5290 mill-Isptar Mater Dei.

3. U aktar talli fl-istess data, lok, hin u cirkustanzi, volontarjament, kiser il-buon ordni u l-paci pubblika b'ghajjat u glied.

4. Aktar talli fl-istess data lok, hin u cirkostanzi, volontarjament hassar, ghamel hsara, jew gharraq hwejjeg haddiehor mobbli jew immobbli u cioe' fuq vetturi tal-ghamla *Ford Escort* bin-numru ta' registrazzjoni IAD-434 liema hsara tammonta ghall 356.36 Ewro u fuq il-vettura ta' l-ghamla *Isuzu* b'numru ta' registrazzjoni FAB-726 liema hsara tammonta ghal 236.16 Ewro ghad-detriment ta' Antonio Saliba u Carmel Saliba rispettivament.

5. U aktar talli fl-istess lok, hin u cirkostanzi kellu fil-pussess tieghu munizzjon (*pepper spray*) projbit kif imsemmi fi skeda 1 tal-Kapitolu 480 (Att Dwar l-Armi) tal-Ligijiet ta' Malta.

Il-Qorti intalbet f'kaz ta' htija, tipprovdi skond l-Artikolu 383 et seq tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta, ghas-sigurta` ta' Antoine Saliba

Rat in-nota ta' rinviju ghall-gudizzju mibghuta mill-Avukat Generali li permez taghha baghat lill-imputat biex jigi gudikat minn din il-Qorti bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali kif mahsub:

1. Fl-artikoli 214, 215, 217 u 218 tal-Kodici Kriminali, Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
2. Fl-artikolu 325(1)(b) tal-Kodici Kriminali, Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
3. Fir-regolament 3, 4, 11 u Skeda I tal-Att dwar l-Armi, Kapitolu 480 tal-Ligijiet ta' Malta;
4. Fl-artikolu 338(dd) tal-Kodici Kriminali, Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
5. Fl-artikolu 383, 384 u 385 tal-Kodici Kriminali, Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;

6. Fl-artikolu 17, 31 u 533 tal-Kodici Kriminali, Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Rat li l-imputat iddikjara li m'ghandux oggezzjoni li l-kaz jigi trattat bi procedura sommarja.

Semghet ix-xhieda.

Rat li l-prosekuzzjoni strahet fuq il-povi prodotti.

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet tad-difiza.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Ikkunsidrat:

Illi originarjament l-imputat kien akkuzat b'attentat ta' qtil izda fin-nota ghar-rinviju ghall-gudizzju mibghutha mill-Avukat Generali tali imputazzjoni giet skartata u ghaldaqstant din il-Qorti se tastjeni milli tiehu konjizzjoni ulterjuri tal-ewwel imputazzjoni.

Illi dak iz-zmien l-Ispettur Anthony Cachia[1] xehed li fil-5 ta' Awwissu ghall-habta tal-ghaxra u nofs ta' filghaxija gie infurmat mis-Surgent 274 James Turner li kien hemm glieda gewwa Triq Loreto Cutajar, Haz-Zebbug. Mill-informazzjoni li tah, huwa qal li sab tnejn minn nies feruti, Antoine Saliba u l-imputat. Antoine Saliba kien ittiehed l-Isptar Mater Dei b'ambulanza u l-imputat ittiehed l-isptar minn missieru. Kemm l-imputat u Antoine Saliba gew iccertifikati li kienu qeghdin isofru minn griehi ta' natura gravi.

Matul l-investigazzjoni irrizulta li l-glieda kienet l-aktar bejn Antoine Saliba u l-imputat, izda li kien hemm xi persuni ohra involuti u cioe' Sylvester Zahra, Melvin Catania u Malcolm Calleja, ilkoll hbieb tal-imputat u missier Antoine Saliba, Carmel Saliba.

[1] Seduta tat-18 ta' Awwissu 2011

L-ufficjal investigattiv kompla jghid li huwa tkellem mal-imputat, wara li nghata l-caution, fil-prezenza tas-Surgent 274 James Turner l-ghada s-6 ta' Awwissu kif kien qieghed jigi rikoverat gewwa l-Isptar Mater Dei. Nhar l-10 ta' Awwissu 2011, l-imputat gie arrestat, inghata s-soliti drittijiet tieghu u kkopera bis-shih waqt l-interogazzjoni. L-imputat irrilaxxa stqarrija izda ghazel li ma jiffirmahiex. L-argument kien inqala' fuq kwistjonijiet ta' kera u kontijiet ta' dawl u ilma.

In kontro-ezami l-ufficjal investigattiv ikkonferma li Carmel Saliba kien qieghed jigi investigat, filwaqt li ghalkemm kien inhareg Mandat ta' Arrest fil-konfront ta' Antoine Saliba huwa kien kellmu biss telefonikament peress li kien ghadu qieghed jirkupra d-dar. Huwa qal li skont il-versjoni tal-imputat kien huwa li qala' l-ewwel daqqa, mentri Antoine Saliba qallu li kien huwa li qala' l-ewwel daqqa. L-ispettur ikkonferma li mill-investigazzjoni rrizultalu li Saliba kien qabad u biddel is-serratura tal-post, li l-imputat kien jikri minghand il-familja Saliba, meta l-imputat kien ghad kellu l-effetti personali tieghu. Tant huwa hekk li l-imputat fl-istess gurnata wara nofsinhar kien dahal fil-post.

Is-Surgent 274 James Turner[2] dakinhar tal-incident kien nizel fuq il-post u sab zewg persuni midrubin, l-imputat kellu daqqa fuq ghajnejh filwaqt li Antoine Saliba beda jghid li kellu xi ugiegh f'dahru konsegwenza ta' qatgha. Prezenti hdejn l-imputat kien hemm missieru Charlie Borg u Sylvester Zahra filwaqt li faccata taghhom bilqieghda fuq bankina kien hemm tnejn minn nies ohra Malcolm Calleja u Melvin Catania. Antoine Saliba u missieru Carmel Saliba kienu qeghdin quddiem blokka appartamenti li ggib l-isem *Santa Marija*. Is-Surgent xehed li kien hemm ukoll tlett vetturi tal-ghamla *Tata*, *Isuzu* u *Escort* li lkoll kellhom xi hsarat u li sussegwentement is-sidien kienu pprovdew stejjem tal-hsarat li kienu garrbu l-vetturi rispettivi taghhom.

Fix-xhieda tieghu s-Surgent jghid li huwa mill-ewwel ha l-verzjoni ta' Antoine Saliba li kompla jkellmu wkoll gewwa d-Dipartiment tal-Emergenza kemm dik il-gurnata stess kif ukoll l-ghada. Antoine Saliba

[2] Seduta tat-18 ta' Awwissu 2011

qallu li kienu sprenjawlu xi pepper spray u laqtuh f'ghajnejh. Meta sprenjawlu l-pepper spray jaf li xejjer daqqa ta' ponn u laqghat lill-imputat. Huwa ha wkoll il-verzjoni ta' Charlie Borg. Fuq il-post gie mitkellem ukoll Sylvester Zahra li sussegwentement gie arrestat fis-saghtejn ta' filghodu fir-residenza tieghu. Is-Surgent kompla jghid li ghal habta ta' nofs il-lejl neqsin kwart gewwa l-Ghassa ta' Haz-Zebbug kienu gew mitkellma ukoll Melvin Catania u Malcolm Calleja.

Is-Surgent xehed li saret tfittxija fuq il-post ghall armi li setghu intuzaw waqt il-glieda fosthom zappun u *pepperspray* pero` din it-tfittxija irrizultat fin-negattiv. Izda huwa jghid li fuq il-post kien hemm zewg sistemi ta' *CCTVs*, wahda tal-hanut li jgib l-isem *Ta' Cikka* u l-ohra tal-hanut li jgib l-isem *Multitrade,* pero` din tal-ahhar kienet *dummy* u ghalhekk l-ebda filmat ma setgha jigi elevat.

Fl-investigazzjonijiet li ghamel is-Surgent fix-xhieda tieghu jghid li kien mar ukoll fil-garaxx ta' Charlie Borg fejn huwa kien tah invell li allegatament intuza fl-incident in kwestjoni.

Carmel Saliba[3], missier Antoine Saliba xehed li dakinhar huwa kien qieghed id-dar ma martu u cemplilha l-imputat fejn qalilha, "*ibghat lit-tifel ghax ha nkisser kull m'hemm*", "*lit-tifel ibghat, il-bully*". Huwa mar mill-ewwel hdejn l-appartament fejn ra lil ibnu mal-art jghajjat bl-ugiegh. Ix-xhud jghid li huma kienu krew appartament lill-imputat, izda huwa ma kienx jiehu hsiebu. Fil-gurnata tal-incident huwa jghid li hekk kif l-imputat cempel lill-martu jghidlilha li ser ikisser kull m'hemm, ibnu mar u biddel is-serraturi. Huwa jghid li kif wasal fuq il-post huwa ra lill-imputat jaghti lill ibnu Antoine Saliba b'invell izda jghid li l-imputat apparti l-invell kellu wkoll marlogg f'idejh. Wara ftit huwa jixhed li ra lill-missier l-imputat Charlie Borg gej lejh, inizjalment huwa haseb li kien ser javvicinah sabiex jaghti l-ghajnuna izda wara ftit induna li kien ser ihebb ghalih b'xafra ta' kumpressur. Mistoqsi minn kien ta d-daqqiet biz-zappun lil ibnu, huwa jghid li minghalih kien Sylvester li ta lil ibnu biz-zappun. Kien hemm Sylvester li faqghalu l-hgiega ta' wara tal-Isuzu pick up tieghu biz-zappun. Jghid ukoll li kif spiccat il-glieda l-allegati agressuri caqalqu l-van tat-tip

[3] Seduta tat-18 ta' Awwissu 2011

Tata u zied jghid li tefghulu tlett bottijiet spray f'ghajnejn ibnu. Mistoqsi jekk rahomx jitfghu l-ispray huwa jghid, "*le ma rajthomx, ha nithaddet is-sewwa*".

In kontro-ezami Carmel Saliba jghid, li nkwantu ghall-kera, martu u ibnu ddiljaw mal-imputat u l-flus kien itihom lil martu. Is-serratura bidilha ibnu Antoine Saliba. Jghid li dik il-gurnata tal-incident huwa kien flimkien mal-mara ghaliex marru biex jaraw hux kollox sew u ra lill-imputat tielgha t-tarag tal-appartament b'gagga tal-qtates, huwa jghid li kellem lill-imputat dak il-hin stess u qallu, "*jekk trid tiehu l-qattusa u l-affarijiet tieghek mur u gib il-flus*" u l-imputat irrispondih, "*ha mmur*" u telaq b'kemm jimxi bil-vettura tieghu. Mistoqsi jekk dak il-hin l-imputat insultahx, huwa jghid li, "*dak il-hin ma smajtux.*" Ma jafx kemm kellu jaghtih ezatt. Huwa jghid li dak il-hin kien madwar l-erbgha u nofs jew il-hamsa ta' wara nofsinhar. Mistoqsi jekk jahfx minn biddel is-serratura huwa jghid li forsi semgha lil martu tghidlu, "*Antoine biddel is-serratura ghax ha jmur ikisser kull m'hemm jekk jigi Joseph.*" Fuq domanda tal-Qorti b'referenza ghax-xhieda ta' Carmel Saliba fejn qal li waqt l-incident kellu jiddefendi lill-ibnu minn nies li kien hemm prezenti, huwa gie mistoqsi x'ghamel biex iddefendih fejn irrisponda li qabad oggett f'idu sabiex ibezza' lin-nies izda ma jiftakarx x'tip ta' oggett kien u min fejn gabu la jaf minn gol-vann tieghu u lanqas mill-karozza taghhom ghaliex kellhom hafna ghodda. Mistoqsi x'ghamel bih dan l-oggett huwa jghid li sa fejn jaf hu ma ghamel xejn bih.

Antoine Saliba[4] ghazel li jixhed ghalkemm imwissi minn din il-Qorti li ghandu d-dritt skont il-Ligi li ma jixhidx jekk ihoss li din ix-xhieda tista' tinkriminah fil-proceduri kriminali li hemm pendenti fil-konfront tieghu.

Fix-xhieda tieghu Antoine Saliba jghid li fil-gurnata tal-incident ommu cemplitlu madwar id-disgha ta' filghaxija u qaltlu li l-imputat ried ikellmu. Gimgha qabel kien inqala' incident fejn kienu skoprew li l-imputat kien kisser hgiega ta' appartament iehor (mhux li kien qed jikri) u dahal u seraq tank tal-gas. Kien sar rapport fl-Ghassa izda fl-ghassa stess intlahaq ftehim fis-sens li l-familja tieghu kienet lesta li ma tipprocedix kontrih basta jhallas l-ispejjez tal-hgiega u tat-tank tal-gas. Ghalhekk dakinhar tal-

[4] Seduta tas-6 ta' Settembru 2011

incident wara nofsinhar kien iltaqa' mal-imputat hdejn l-appartament li kien jikri u dan biex itih it-tank tal-gas. Fil-fatt l-imputat kien tahulu. Wara dan huwa rega' mar lura fl-appartament u biddel is-serratura u dan billi ommu ftit qabel kienet avzat lill-imputat li l-kirja ser tigi terminata u sabiex jirritorna c-cwievet. Ir-raguni ghat-terminazzjoni tal-kirja kienet ghax kien hemm xi nies interessati jirku l-appartament kif ukoll ghax l-imputat kellu l-arretrati ta' kera xi jhallas. Huwa jishaq li meta biddel is-serratura kien cert li l-imputat kien lahaq ha l-affarijiet personali tieghu u vvaka l-appartament.

Meta cemplitlu ommu fid-disa' ta' filghaxija u qaltlu li l-imputat xtaq ikellmu huwa jghid li hareg kif kien dak il-hin bis-*shorts*, b'zaqqu barra u hafi ghax kien qieghed jara t-television. Huwa mar bil-vettura tieghu van *Escort* tal-kulur abjad u jiftakar li hdejn l-appartament kien hemm vettura tat-tip van *Tata* hamra u ipparkja quddiemha hdejn l-appartament stess. Huwa ra lill-imputat faccata l-appartament u mar hdejh u staqsieh x'ried. Dak il-hin huwa rrealizza li hdejn l-imputat li kien bilwieqfa kien hemm xi nies bilqieghda fuq il-bankina li kienu qeghdin mieghu. Jkompli jghid li l-imputat qallu, "*iftah ha niehu hwejjgi ghax inkella inkisser kull m'hemm*" u kompla billi offendih u qallu kliem oxxen u x-xhud irrispondih billi qallu li kien ser jaghmel rapport l-ghassa.

Dak il-hin huwa jghid li ra li l-imputat kien ser ihebb ghalih u mill-genb ta' ghajnejh osserva li wahda mill-persuni li kienet mal-imputat kien ser johrog bott *pepper spray* min gol-but, u beda jibza' li l-imputat kien ser jahtfu u l-persuna l-ohra kienet ser titfa l-*pepper spray* f'ghajnejh, ix-xhud irreagixxa billi imbotta lill-imputat u telaq jigri. Il-persuni li kienu bilqieghda qamu jigru ghal warajh, lehquh, bdew ituh bis-sieq, tawh gambetta u hekk kif waqa' mal-art bdew ituh bis-sieq u bil-ponn f'wiccu. Huwa jkompli jghid li dak il-hin kellu ghajnejh maghluqa peress li kellhom tlett bottijiet *pepper spray* u t-tlieta li huma bdew jitfghuh f'ghajnejh. Huwa beda jipprova jizgicca halli jahrab, kif kien qieghed jaghmel hekk huwa osserva li dawn il-persuni telqu jigru lejn il-vettura tat-tip van *Tata* u hargu zappun, invell u marlogg. Jghid li dawn il-persuni bdew jigru warajh u hu beda jdur mal-van sabiex jevitahom. Antoine Saliba jsemmi li dak il hin osserva lil wiehed minn dawn il-persuni li wara sar jaf li jismu Sylvester ixejjer iz-zappuna lejn wiccu, ghalkemm ipprova jolqtu tlett

darbiet, it-tlett darbiet irnexxilu jevitah b'dan illi Sylvester darbtejn minnhom laqghat il-vettura ta' Antoine Saliba tat-tip van *Escort*, darba fuq il-pilastru u darba fuq il-genb u mat-tielet darba laqghat il-vettura tat-tip van *Tata* u kisser il-hgiega.

Jghid li meta huwa kien qieghed jigri b'dawn it-tlett persuni jigru warajh, dahhal hgiega fil-qiegh ta' saqajh. peress li kien hafi, instabat wiccu mal-art u kien f'dak il-hin li Sylvester tah daqqa ta' zappuna fuq ir-rukkell ta daru u rega' gholla z-zappuna biex itih daqqa ohra, izda kien f'dan il-mument li l-imputat tah daqqa ta' invell fuq daru, fl-istess post fejn kien ghadu kemm tah daqqa biz-zappuna Sylvester. Fil-hin u l-mument ix-xhud ra van gej hdejh, dan il-van kien ta' missieru. Kif Sylvester ra l-van gej ghal fuqhom ta' daqqa biz-zappuna lill-van ta' missier Antoine Saliba u kissirlu l-hgiega. Missieru hareg mil-van u mar jigri ghal warajhom u huma telqu jigru, kif kienu ser iduru lill-missieru huwa jixhed li ra lill-missieru jiehu xi haga mill-van taghhom Tata u kien f'dan il-mument li huma telqu minn fuq il-post. Jghid li huwa beda jghajjat lill-missieru ghax beda jibza' li ser iduru ghalih u joqtluh u beda jghidlu biex jigi malajr ghax beda jibza' li ser jizvina. Kif missieru mar hdejh ghollih ghal fuq il-bonnet tal-karozza u gie fuq il-post missier l-imputat Charlie Borg u f'idjeh kellu xafra kbira tal-kumpressur u beda jghajjat u jghid, "*min kissirli l-van, min kissirli l-van*" u hu wiegbu li kienu l-persuni l-ohra li ghamlulu l-hsara. Huwa beda jibza' li Charlie Borg kien ser idur ghalihom ukoll izda dak il-hin waslu l-karozzi tal-pulizija fuq il-post u jghid li sema pulizija ighid li zgur kien intuza' pepper spray ghaliex kien qieghed jaharquh ghajnejh. B'kawza tal-incident huwa sofra dizabilita' u affetwatu fuq ix-xoghol billi kien jaghmel xoghol manwali.

In kontro-ezami huwa jghid li dik il-gurnata tal-incident ghal habta tas-sitta ta' filghaxija huwa mar fl-appartament u sab lil ommu tahsel il-post u ma sabx affarijiet propreta` tal-imputat izda kienet ommu li qaltlu li l-imputat kull ma kien ghad fadallu fl-appartament kienu tlett tazzi u fan li kien mohbi wara l-gwardarobba. Meta gie suggerit li filfatt l-imputat kellu affarijiet ohra fl-appartament huwa jghid li ma kien hemm xejn aktar li japaprtjeni lilu, izda ftakar li kien hemm il-qattusa tal-imputat bl-isem *Fox* li kienet ghadha hemm. Huwa jichad li kien l-ewwel persuna li ta daqqa lill-imputat izda huwa jghid li kien l-ewwel wiehed li agixxa u imbotta lill-

imputat ghax osserva lill-imputat ser jaghti s-salt biex ihebb ghalih u jaqbadlu ghonqu peress li kellu idejh miftuhin u ra lill-persuna l-ohra tohrog il-*pepper spray* minn gol-but. Huwa ikkonkluda li l-persuni li aggredewh kienu tlieta fost l-imputat u Sylvester li kien liebes flokk ahmar b'ajkla u jghid illi huwa beda jzomm ghajnejh maghluqin waqt li kienu qeghdin jitfghu l-*pepper spray* f'ghajnejh izda kultant beda jiftah ghajnejh sabiex ikun jista' jahrab. Huwa ma qabilx li xejjer daqqa ta' ponn lill-imputat u mhux sempliciment imbuttah kif xehed.

Carmen Saliba[5] ghazlet li tixhed ghalkemm imwissija minn din il-Qorti li ghandha d-dritt skont il-Ligi li ma jixhidx peress li binha Antoine Saliba huwa ukoll akkuzat fi proceduri in konnessjoni ma' dan l-incident.

Omm Antoine Saliba, Carmen Saliba tixhed li hija kienet kriet l-appartament lill-imputat f'Mejju tas-sena 2011, izda dejjem kellha diffikulta' biex tigbor il-kera minghandu u ghalkekk infurmatu fil-bidu ta' Awwissu li kellu jivvaka l-appartament u jirritorna lura c-cwievet ghax l-imputat baqa' ma hallasx il-kera. Tghid li fil-gurnata tal-incident hija kienet fthemet mal-imputat sabiex jorhog mill-appartament peress li hija kienet ser tmur tnaddfu fit-tlieta ta' wara nofsinhar. Hija marret flimkien ma zewgha sabiex jghinha u hekk kif cemplet il-qanpiena u ma beda jwiegeb xejn hija ddecidiet li l-imputat kien telaq mill-appartament u ghalhekk qabdet ic-cavetta, fethet u dahlet. Tghid li fl-appartament sabet hafna hsara izda ikkonkludiet li l-imputat kien telaq mill-appartament ghax l-unika oggetti li sabet li kienu jappartjenu lill-imputat kienu sett ta' seba' tazzi f'gabarre, nofs pakkett Dixan miftuh u kaxxa bil-gallettini u fan li dak il-hin ma ratux, kien hemm ukoll il-qattusa tal-imputat. Hija tghid li huma u nezlin it-tarag hi u r-ragel iltaqghu mal-imputat tielgha b'kaxxa u ried jidhol biex jiehu l-qattusa, izda zewgha qallu li qabel ma jiehu l-affarijiet tieghu ried ihallas il-kera dovuta. Huwa qalilhom biex jistennewh ghax kien ser igibilhom il-kera dak il-hin stess, huwa telaq il-kaxxa li kellu f'idu mal-art u stennewh ghal saghtejn izda l-imputat ma tfaccax. Hija tikkonferma li kienet hi stess li dak il-hin infurmat lil binha Antoine Saliba sabiex jbiddel is-serratura. Hija tghid li kien ghal habta tad-disgha ta' filghaxija meta hija kienet id-dar ma zewegha u irceviet telefonata

[5] Seduta tas-6 ta' Settembru 2011

minghand l-imputat sabiex tibghat lil binha Antoine Saliba fuq il-post, hija tghid li l-ewwel cempel u qalilha, "*ejjew*" izda imbghat rega' cempel u qalilha, "*lil Antoine ibghat*", fit-tieni telefonata hija xehdet li semghet il-vucijiet ta' aktar minn tlieta minn nies, konsegwentement hija bdiet tinkwieta u bghatet lil zewgha fuq il-post.

L-Ispettur Investigattiv Tony Cachia[6] rega' xehed fejn huwa qal li mill-investigazzjonijiet li saru permezz ta' filmati gie stabbilit li l-ewwel tnejn minn nies li kellhom xi jghidu kienu l-imputat u Antoine Saliba fejn kif stabbilit mill-istess filmati kien Saliba li ta' l-ewwel daqqa ta' ponn lill-imputat u laqtu fuq ghajnejh fejn mill-istess filmat jidher li kemm l-imputat kif ukoll shabu li kienu qeghdin bilqieghda fuq il-bankina, qamu ghalih u bdew jigru warajh. L-Ispettur ikompli jghid li f'hin minnhom deher wkoll Sylvester Zahra biz-zappun u l-imputat b'invell jaghtu lill-Antoine Saliba. Ghalkemm l-Ispettur kien affronta lill Antoine Saliba b'dak li deher fil-fimat huwa baqa' jichad li ta daqqa ta' ponn lill-imputat u qal, "*dakinhar jiena innutajt li kienu ser iqumu ghalija xi nies u nnotajt il-pepper spray f'idejhom.*" Gie esebit envelope u mmarkat bhala Dok. TC2 li l-kontenut tieghu jikkonsisitu f'negattiva li turi sitta u tletin ritratt, sitta u tletin ritratt li jirrigwardaw l-incident in kwestjoni u CD li tikkontjeni l-*footage downlaond* li ttiehed mill-hanut in kwestjoni. In kontro-ezami l-Ispettur jghid li kienet giet elevata bicca injama li allegatament kien uzaha Charlie Borg. Iz-zappun ma nstabx.

Dr Maria Galea[7] xehdet li meta hija kienet ezaminat lil Antoine Saliba huwa kien f'sensih u "*kellu ferita fonda, kienet xi hames centimetri twila u kienet nifdet il-muscles tan-naha ta' wara ta dahru u kienet tinsab fin-naha tax-xellug tan-naha t'isfel ta' dahru*". F'dahru fuq in-naha tax-xellug t'isfel kellu wkoll zewg strixxi ta' grif. Hija tkompli tghid li fir-rigward ta' saqajh huwa kellu brix fin-naha tal-irkoppa tal-lemin u tax-xellug, grif fl-ghaksa tan-naha tal-lemin, bicca hgiega fil-qiegh ta' saqajh tan-naha tax-xellug u grif f'idu l-leminija. Wara li saritlu *CT Scan*, gie esklus li l-organi ta' zaqqu gew imniffdin pero` ir-rizultat wera ksur f'wahda mill-gwienah u wahda mir-rkiekel ta' dahru, li wara kien stabbilit li kien ir-rukkel numru erbgha u

[6] Seduta tat-13 ta' Settembru 2011
[7] Seduta tat-26 ta' Ottubru 2011

ghalhekk il-griehi gew klassifikati bhala ta' natura gravi. Gie esebit kopja tac-certifikat mediku irrilaxxat minnha stess u mmarkat bhala Dok. 'MG1'[8] minn fejn jirrizulta li l-griehi gew ikklassifikati bhala *grievous.*

Dr Rebecca Galea[9] xehdet li fis-6 ta' Awwissu fil-hdax neqsin kwart ta' bil-lejl kienet ezaminat lill-imputat li "*kellu qasma fuq ghajnejh measuring about three centimeters*." Hija ghamlitlu l-punti u ezaminatu biex tara jekk kellux xi griehi ohra. Dawn il-griehi hija kklasifikathom bhala ta' natura gravi ghax jinsabu fil-wicc u stqarret li hemm cans li din il-qasma tibqa' marka. Gie esebit kopja tac-certifikat mediku irrilaxxat minnha stess u mmarkat bhala Dok. 'RG1'[10].

Il-Kuntistabbli 453 Brian Cassar[11] b'referenza ghad-dokument li gie esebit u mmarkat bhala Dok. 'TC2' jixhed li s-sitta u tletin (36) ritratt gew mehudin mill-filmat tal-5 ta' Awwissu 2011 minnu stess, liema filmat gie irtirat minn *Ta' Cikka Bar* li jinsab gewwa Triq Loret Cutajar, Haz-Zebbug. Huwa spjega li s-sistema kienet hamsa u sittin minuta lura u ghalhekk riedu jizdiedu dawn il-minuti sabiex jigi stabbilit il-hin proprja tal-incident.

Is-Surgent 601 Justin Spiteri xehed li dakinhar tal-incident ghal habta tal-ghaxra neqsin ghoxrin ta' filghaxija waqt li kien qieghed *nightwatch* gew imsejjhin mill-*control-room* sabiex jintervjenu gewwa Triq Luret Cutajar, Haz-Zebbug peress li kien hemm argument u persuna kienet ukoll sofriet xi griehi. Kif waslu, fuq in-naha tal-hanut *Ta' Cikka Bar* kien hemm grupp ta' madwar erba' minn nies, izda ma jiftakarx ezatt kemm-il persuna kien hemm u faccata kien hemm missier u iben, fejn il-missier kien jidher agitat. L-iben li gie identifikat bhala Antoine Saliba kellu griehi fin-naha t'isfel ta' dahru, kien qieghed jitlef ammont ta' demm u kien qieghed izomm id-demm bi flokk. Antoine Saliba indikalu li kienu n-nies li qeghdin faccata tieghu li fosthom kien hemm min minnhom li kkawzalu l-griehi. Persuna f'dan il-grupp li kellha gerha fuq hugbejh qaltlu li kien Antoine Saliba li ghamillu din il-gerha. Huwa jkompli jghid li f'hin minnhom Antoine Saliba

[8] A fol 133 tal-process

[9] Seduta tat-26 ta' Ottubru 2011

[10] A fol 136 tal-process

[11] Seduta tat-26 ta' Ottubru 2011

beda joghtor u jghid li qieghed jistordi u x-xhud inharaq kif ghamel kuntatt mieghu, Antoine Saliba qallu li kien intuza l-*pepper spray* u x-xhud jghid li anke hu hassu. Mistoqsi dwar il-griehi li kellu l-imputat, x-xhud jghid li kellu, "*dmija niezel wiccu kollu, imma kienet tidher ehe, evidenti*." Is-Surgent jsemmi li fuq il-post kien hemm persuna li kellha injama f'idejha li malli rathom tefghat l-injama f'*pickup truck* li kellu l-hgieg miksur, liema persuna giet identifikata minnu fis-seduta bhala persuna li kien fil-grupp. Huwa jghid ukoll li kemm hu kif ukoll xi *units* ohrajn ghamlu *search* fl-istess triq, fil-*main road,* it-triq tas-Siggiewi, f'certu entraturi ta' garaxxijiet u *drive-inns*, f'ghalqa li qieghda qrib il-post u fejn l-*exchange* tal-Maltacom ghal xi armi li setghu intuzaw izda din it-tfittxija irrizultat fin-negattiv.

Il-Kuntistabbli 509 Jurgen Pace jghid li huma ircevew telefonata ghal habta tad-disgha u nofs fil-gurnata ta' meta sehh l-incident in kwestjoni u gew infrumati li kien hemm glieda. Kif waslu fuq il-post quddiem il-bar *Ta' Cikka* huma sabu xi ghaxar persuni, ragel b'injama f'idu, van imkisser u ragel iserrah mal-kantuniera li kellu ferita f'dahru. Ix-xhud indika lill-imputat bhala r-ragel li kellu l-injama f'idu u lil Antoine Saliba bhala r-ragel li kellu l-ferita f'dahru. Huwa kompla jghid li kif waslu fuq il-post kif rahom l-imputat waddab l-injama fil-van li kien mimli ghodda. Mistoqsi jekk instabux xi armi, huwa jghid li saret *search* f'ghalqa izda ma sabu xejn.

Spettur Tony Cachia[12] b'referenza ghall-invell isfar li kien mghoddi lilu mis-Surgent 274 James Turner xehed li waqt l-interrogazzjoni ta' Joseph Borg fl-10 ta' Awwissu 2011, l-imputat ikkonferma li dak kien l-invell li bih kien ta diversi daqqiet lil Antoine Saliba. L-invell gie esebit u mmarkat bhala Dok. TC4.

Melvin Catania[13] irrilaxxja stqarrija fis-6 ta' Awwissu 2011, li tinsab esebita in atti u xehed li peress li ilu hafna ma tantx jiftakar. Huwa jghid li dakinhar tal-incident kienu Malcolm Calleja, Joseph, Sylvester u hu fejn marru flimkien sabiex jghinu lill-imputat igorr l-affarijiet minn gewwa l-appartament. Sussegwentment kien gie sid il-post peress li c-cavetta ma

[12] Seduta tat-26 ta' Ottubru 2011

[13] Seduta tat-26 ta' Ottubru 2011

qablitx. B'referenza ghal *pepper spray* huwa jghid li ma rahx *pepper spray* u ma kienx jaf jekk kienx *pepper spray* pero` jghid li huwa qall lill-Ispettur, "*jekk kien pepper spray imn'Alla kien il-pepper spray*" ghax Antoine Saliba qabad jaghti lil Joseph u tefghu mal-art. Huwa jghid ukoll li lill-imputat Antoine Saliba tah daqqa f'wiccu izda ma jiftakarx ezatt f'liema parti, u li din id-daqqa hallietu nofsu stordut, sussegwentement huwa telaq minn fuq il-post ghax ma riedx ikun involut fi glieda u meta rega' gie lura ghal *mobile* ra lill-imputat b'wiccu kollu demm kif ukoll lil missier Joseph u vannijiet imkissrin. Sussegwentement huwa jghid li ra l-vettura tat-tip van *Toyota* ahmar tal-imputat biss li kien imkisser, ha l-*mobi*le minn fuq id-*dashboard* u telaq 'l hemm. Mistoqsi jekk rax lil xi hadd b'xi ghodda f'idu jew b'xi injama huwa jghid li ra lil Sylvester sejjer lejn il-van pero` ma kienx jaf jghid jekk harigx xi haga minn gol-vann.

Il-Prosekuzzjoni matul ix-xhieda ta' Melvin Catania iddikjarat ix-xhud ostili u esebit l-istqarrija tieghu mmarkata bhala Dok. 'TC5'. Dan ix-xhud kien qal li kien intuza pepper spray fuq Antoine Saliba x'aktarx minn Joseph Borg jew Sylvester Zahra.

Malcolm Calleja[14] xehed li dakinhar tal-incident huwa kien qieghed ghand il-habib tieghu Melvin u mar l-imputat u talabhom imorru mieghu sabiex igorru xi affarijiet mill-appartament tieghu. Kif waslu Haz-Zebbug, l-imputat mar biex jiftah il-bieb tal-appartament imma dan ma riedx jinfetah ghax is-serratura kienet mibdula u cempel lil sid l-appartament u bdew jitghajru. F'daqqa wahda tfacca sid il-post u l-imputat u hu bdew joffendu lil xulxin u sid il-post ta' daqqa ta' ponn lill-imputat u beda niezel id-demm minn imniehru. Kif ra hekk ix-xhud jghid li hu u Melvin Catania telqu jigru u daru l-kantuniera filwaqt li Sylvester Zahra u l-imputat baqghu hemmhekk. Ix-xhud jistqarr li huma regghu marru lura fuq il-post meta gew il-pulizija ghax kellhom il-*mobile* fil-vettura tal-imputat. Huwa innota li l-vettura ta' Joseph kienet kollha imkissra inkluz il-hgieg taghha kif ukoll kien hemm van abjad li kellu t-twieqi imkissrin, liema van kien ta' sid l-appartament. Mistoqsi jekk rahx xi feriti fuq sid il-post huwa jghid li dak il-hin ma tahx kaz, kemm qabad il-*mobile* u tefghu fil-but, gie ghalihom sehibhom bil-karozza u telqu.

[14] Seduta tat-26 ta' Ottubru 2011

Il-Kuntistabbli 179 Raisa Farrugia[15] tixhed li Antoine Saliba mar l-ghassa ta' Haz-Zebbug sabiex jaghti l-Istqarrija tieghu, liema stqarrija giet irrilaxxjata minnu stess fil-31 ta' Awwissu 2011 wara li kien inghata l-*caution* u d-dritt li jikkonsulta mal-avukat. Hija gharfet l-Istqarrija esebita in atti u il-firma taghha, tal-Ispettur Cachia u ta' Antoine Saliba

Sylvester Zahra[16] mistoqsi mill-Qorti jekk xtaqx jixhed f'dawn il-proceduri huwa qal li hemm proceduri kriminali pendenti fil-konfront tieghu fuq l-istess incident u ddikjara li ma xtaqx jixhed f'din il-kawza.

Carmel Saliba[17] rega' xehed ghal darb' ohra rigward il-hsarat li garrbet il-vettura tieghu tat-tip *Isuzu* hamra, liema hsarat huwa jghid li gew ikkawzati minn Silvester biz-zappun, konsegwenza ta' liema huwa kisser il-hgiega ta' wara tan-naha tax-xellug tal-vettura kif ukoll ghamel xi hsarat fuq l-istess genb fejn skont l-istess xhud nizzel iz-zappun. Huwa jghid li ghadda l-istima ta' dawn il-hsarat lill-ufficjal investigattiv.

Charlie Borg[18] rega' ta' x-xhieda tieghu fejn gie muri stima mmarkata bhala Dok. 'TC6' li saret fuq il-hsarat li garrbet il-vettura proprjeta` tieghu tat-tip *Tata*, liema vettura tinstaq kemm minnu kif ukoll minn ibnu l-imputat. Huwa jghid li l-hsarat fuq il-van sar jaf bihom meta kien cempilli l-imputat u qallu, "*ejja ghax faqghuli ghajnejja, il-van qed ikissruh*." Huwa jghid li kif wasal fuq il-post wiehed mis-sidien tal-appartament ammetta li kien hu li kissirlu l-van u beda jkellmu hazin, kif mexa zewg passi sabiex jara fejn hu ibnu, huwa ra lit-tifel gej b'ghajnejh kollha demm, fejn sahansitra qallu li ma kien qieghed jara xejn u fuq istruzzjonijiet tas-Surgent ha lil ibnu l-Ispar. Ix-xhud jghid li l-istima gabha min ghand persuna li ghandha il-garaxx Haz-Zebbug u ghamillu stima tal-hsarat. Kien inghata istruzzjonijiet sabiex jiehu l-van id-depot l-ghada tal-incident fis-sebgha u nofs ta' filghaxija izda huwa u sejjer kellu incident ma vettura ohra fejn kienu involuti l-*wardens* u l-assigurazzjoni tieghu. Huwa jkompli jixhed li l-van ma kienx hadu id-depot izda minflok kienu gew il-pulizija

[15] Seduta tas-7 ta' Dicembru 2011

[16] Seduta tas-7 ta' Dicembru 2011

[17] Seduta tas-7 ta' Dicembru 2011

[18] Seduta tat-18 ta' Jannar 2013

fuq il-post fejn kien mizmum il-vann u cioe' fid-*drive in* li taghti ghal garaxxijiet. In kontro-ezami mistoqsi jekk hux qieghed jitkellem fil-plural meta kien qieghed jirreferi ghall-persuni li kissrulu l-vann huwa jwiegeb fl-affermattiv u jghid li l-persuna li kellmitu hazin kien Charles Saliba.

L-Ispettur Tony Cachia[19] rega' ta x-xhieda tieghu u esebixxa injama mmarkata bhala Dok. 'TC10', liema injama meta giet murija lill-imputat waqt l-Istqarrija tieghu fl-ufficcju tal-Ispettur fl-10 ta' Awwissu 2011huwa qal li kien ra f'idejn Sylvester Zahra dakinhar tal-incident.

Is-Surgent 274 James Turner[20] kompla jaghti x-xhieda tieghu fejn ipprezenta rapport numru 2D/1276/2011 datat il-5 ta' Awwissu, 2011 li jirrigwarda l-incident in kwestjoni, liema verzjoni li taw il-partijiet involuti tinsab fid-dettal fir-rapport li gie esebit u mmarkat bhala Dok. 'JT1'. Mistoqsi dwar ir-relazzjoni tal-injama li giet murija lilu mal-incident, huwa jghid li din kienet giet elevata mill-vettura tat-tip van *Tata*, proprjeta` ta' Charlie Borg. Mistoqsi jekk kif avvicina lill-Antoine Saliba innotax xi haga partikolari apparti l-ugiegh huwa irrisponda fin-negattiv.

L-Ispettur Tony Cachia[21] kompla jixhed u esebixxa tnax-il ritratt li kien ghaddielu Antoine Saliba waqt li kien qieghed jinvestiga l-kaz, liema ritratti kien qallu li juru l-griehi li kien garrab fl-incident in kwestjoni. Dawn ir-ritratti gew esebiti u mmarkati bhala Dok. 'TC6' sa Dok. 'TC18'. In kontro-ezami l-Ispettur jghid li Antoine Saliba kien qallu li r-ritratti kien hadhomlu xi hadd tal-familja, izda ghalkemm jista' jkun li kien indikalu isem, huwa jghid li dan l-isem ma jiftakrux.

Brian Attard[22] ikkonferma fix-xhieda tieghu li l-istima esebita in atti kienet mill-*MIRA Motors* li tirrigwarda *parts* tal-vettura tat-tip *Isuzu*.

Joe Gatt[23] muri tlett dokumenti esebiti in atti, fix-xhieda tieghu jikkonferma li dawk kienu stimi u li l-vettura in kwestjoni ghadu ma sewwijhiex. Huwa

[19] Seduta tat-29 ta' Frar 2012
[20] Seduta tat-29 ta' Frar 2012
[21] Seduta tat-30 ta' Mejju 2012
[22] Seduta tat-30 ta' Mejju 2012
[23] Seduta tat-30 ta' Mejju 2012

jghid li gie xi hadd ghandu u qallu li kien bghatu s-Surgent jew l-Ispettur u talbu jaghmel stimi u kkonferma li dawk it-tlett stimi tal-vettura tat-tip *Tata* kien harighom hu fuq struzzjonijiet ta' Carmel Saliba.

Carmel Cilia[24] jixhed li huwa l-proprjetarju tal-hanut bl-isem, *Ta' Cikka Bar* li jinsab jewwa Tirq Luret Cutajar, Haz-Zebbug fejn il-Pulizija talbuh ir-*recordings* tal-cameras. Ghalkemm huwa ma xtaqx jipprovdi lill-Pulizija b'dan il-*footage* peress li n-nies involuti kienu hbieb tiehu huwa gie infurmat li skont il-Ligi, il-Pulizija kellhom id-dritt li jirtiraw dawn ir-*recordings* kif filfatt ghamlu. Mistoqsi jekk kienx jaf in konnessjoni ma xiex il-Pulizija talbuh dawn ir-*recordings* huwa jghid li kien konsapevoli li huma ghamlu din ir-rikjesta minhabba xi argument li kien inqala.

L-imputat ghazel li ma jixhidx.

Ferita Gravissima

Illi minn dak li irrizulta mill-atti processwali d-dinamika tal-akkadut kienet is-segwenti:

L-imputat kien jikri appartament minghand il-familja Saliba. Wara li inqala' disgwid bejn il-partijiet in vista tal-fatt li l-imputat allegatament ma kienx qieghed ihallas il-kera kif kellu l-obbligu li jaghmel, huwa kien gie avzat li kellu jivvaka l-fond. Infatti jirrizulta li l-imputat hekk kien qieghed jaghmel. Tant huwa hekk li wara nofsinhar fid-data tal-incident il-genituri ta' Antoine Saliba kienu marru fil-fond u sabu biss ftit oggetti appartenenti lill-imputat. Carmen Saliba ssostni li ghaliha kien ivvaka, biss pero' kien ghad fadal ukoll il-qattusa tal-imputat. Ghalhekk din il-Qorti ma temminx lil Carmen Saliba meta tghid li qalet lil binha biex ibiddel is-serratura ghaliex l-imputat kien ivvaka. In effetti, tant kienet taf li ma kienx ivvaka li proprju wara nofsinhar l-istess imputat iltaqa' maghhom fit-tarag tal-blokka biex ikompli jgorr l-affarijiet izda l-komjugi Saliba qalulu li l-ewwel kellu jhallas l-arretrati u imbaghad jiehu l-kumplament tal-affarijiet. Huwa qalilhom li kien se jmur igib il-flus, stennewh u ma marx. B'hekk Carmen

[24] Seduta tat-30 ta' Mejju 2012

Saliba qabdet lil Antoine Saliba, hadet il-ligi b'idejha, minghajr ma rrikorriet ghal proceduri legali quddiem il-Bord li Jirregola l-Kera u qabdet u bidlet is-serratura tal-appartament minghajr ma' l-imputat ha dak li kien fadallu jigbor.

Fil-gurnata inkwistjoni, ghalkemm l-imputat kien dahal fl-appartament ghal habta tat-tlieta u nofs ta' wara nofsinhar, aktar tard dik il-gurnata stess ghal madwar id-disgha ta' filghaxija huwa gie akkumpanjat minn shabu u cioe' Sylvester Zahra, Melvin Catania u Malcolm Calleja sabiex jghinuh igorr l-affarijiet li kien ghad fadallu jiehu mill-istess appartament. Kif wasal fuq il-post huwa rrealizza li s-serratura kienet mibdula u cempel lis-sid l-appartament. Fil-pront wasal Antoine Saliba fuq il-post u kemm hu kif ukoll l-imputat bdew jitghajru b'dan illi fil-pront Antoine Saliba hebb ghall-imputat u tah daqqa ta' ponn fuq ghajnu x-xellugija ghalkemm Antoine Saliba cahad li ghamel din l-azzjoni, huwa jghid li minflok imbuttah. Izda l-Qorti wara li fliet bir-reqqa il-filmat u l-*istills* esebiti in atti jidher ampjament car li Antoine Saliba ta daqqa ta' ponn lill-imputat f'wiccu tant illi bid-daqqa l-imputat resaq lura.

Il-Qorti tinsab rinfaccjata b'versjonijiet kunfliggenti dwar id-dinamika tal-incident izda dan ma jfissirx li kull kunflitt ta' provi ghandha twassal ghal liberatorja.

Illi d-difiza in subsidium issollevat il-legittima difeza. Dan minnu nnifsu jfisser li l-imputat mhux qieghed jikkontesta li ta daqqa ta' invell lil Antoine Saliba.

Fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija (Spettur Sandra Zammit) vs Clint Zammit**[25] inghad:

"L-imputat eccepixxa id-difiza ta' self defence ghar-rigward din l-akkuza. Persuna tilqa' b'forza il-vjolenza jew aggressivita ta' persuna ohra diretta lejha jew lejn terzi kontra liema persuna hekk aggressiva l-agir tad-difensur imputat huwa dirett. Fil-legittima difesa trid tkun intlahqet sitwazzjoni ta' perikolu, dannu, theddida u/jew minaccja tal-istess, bl-agir

[25] Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali deciza fin-19 ta' Mejju, 2014

tal-aggressur u mhux da parti tad-difensur, sitwazzjoni ikkrejata unikament mhux minn min jadotta dik t-tip ta' difiza izda minn min qed juri jew jimmanifesta dak il-perikolu jew theddid jew dannu imminenti.

Fil-fatt l-Artikolu 233 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta jghid:

"Ma hemmx reat meta l-omicidju jew l-offiza fuq il-persuna huma ordnati jew permessi mill-ligi jew mill-awtorita' legittima, jew mehtiega mill-bzonn attwali tad-difiza legittima ta' wiehed nnifsu jew ta' haddiehor."

Dan il-kliem huwa car hafna fih nnifsu. L-Artikolu 224 tal-istess Kap. 9 jispecifika l-kazijiet ta' bzonn attwali tad-difiza legittima.

Jigi rilevat minnufih li d-dritt ghal legittima difesa jitwieled u huwa konsegwentement naturali mid-dritt fundamentali ta' kull bniedem li jipprotegi lilu nnifsu minn xi aggressjoni jew dannu. Fil-fatt fis-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fil-kawza fl-ismijiet 'Il-Pulizija vs Joseph Micallef' (Vol. XXXIV pg. 1072) intqal li:

"Id-disposizzjoni tal-ligi li tiskuza lil min jikkaguna offiza lil persuna ohra in difesa tal-proprjeta tal-ferritur, tirrikjedi li l-azzjoni, biex ikun skuzabbli, ghandha tizvolgi ruhha dak il-mument stess li tkun qed tigi nvaza l-proprjeta u in difesa attwali taghha."

F'sentenza moghtija mill-Corte di Cassazione nhar is-sitta w ghoxrin (26) ta' Jannar, 1948 (Riv. Pen.1948 pg. 213) gie ritenut li: "Per la legittima difesa non occorre che sia in atto la violenza; basta il pericolo. E' sufficiente il gustificato timore di un offesa imminente. Nemo tenetur expectare doneo perciliatur."

Il-ligi taghna pero' timponi certi kundizzjonijiet biex din l-eccezzjoni tigi milqugha. Cioe' t-theddid ta' xi aggressjoni jew dannu jew periklu irid ikun ingust, gravi w inevitabbli. Id-difiza trid tkun saret biex jigu evitati konsegwenzi li jekk jaffettwaw ruhhom jikkagunaw hsara irreparabbli lid-difensur, jigifieri hsara jew offiza fil-hajja, fil-gisem u/jew partijiet tal-gisem tad-difensur. L-imputat difensur irid jipprova li dak li ghamel, ghamlu, stante li fl-istat psikologiku li kien jinsab fih f'dak il-mument, biex

jevita xi perikolu li ma setghax jigi evitat b'xi mod iehor. Jigifieri, il-perikolu ghandu jkun attwali, istantanju u assolut u ma jridx ikun xi perikolu anticipat. Il-perikolu ghandu jkun attwali, ta' dak il-hin u mhux xi theddida ta' perikolu li tkun saret hinijiet qabel, ghax dan jista' jaghti kaz biss ghal provokazzjoni u mhux difesa legittima.

Il-periklu jrid wkoll ikun assolut cioe' li f'dak il-mument li kien qed isehh, ma setghax jigi evitat b'xi mod iehor. Ghandu jigi applikat t-test soggettiv kif diversi awturi u sentenzi tal-Qorti dejjem specifikaw, u mhux bizzejjed li wiehed jghid x'setgha ghamel jew x'messu ghamel id-difensur (l-imputat) qabel ma ha l-azzjoni in difesa bl-uzu tal-forza. Fil-fatt il-Professur Mamo fin-Noti tieghu tal-ligi penali jghid:

"The danger against which the accused reacted should be viewed not necessarily as it was in truth and in fact, but rather as the accused saw it at the time."

Fil-fatt, fil-kawza deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar l-ghoxrin ta' Jannar, 1995 fl-ismijiet 'Il-Pulizija vs Joseph Psaila' jinghad li:

"Id-dritt ghall-legittima difesa jitwieled u huwa konsegwenza naturali mid-dritt fundamentali ta' kull bniedem li jipprotegi lilu nnifsu minn xi aggressjoni jew dannu anke bl-uzu ta' forza. Izda il-ligi timponi certi kundizzjonijiet biex din l-eccezzjoni tigi milqugha. Cioe' t-theddid ta' xi aggressjoni jew dannu jew perikolu irid ikun ingust, gravi w inevitabbli. Iddifiza trid tkun saret biex jigu evitati konsegwenzi li jekk jaffettwaw ruhhom jikkagunaw hsara irreparabbli lid-difensur jigifieri hsara jew offizi fil-hajja, gisem u/jew partijiet tal-gisem tad-difensur. L-imputat difensur irid jipprova li dak li ghamel, ghamlu stante li fl-istat psikologiku li kien jinsab fih f'dak ilmument biex jevita xi perikolu li ma setghax jigi evitat b'xi mod iehor. Jigifieri il-perikolu ghandu jkun attwali, istantaneju u assolut u ma jridx ikun xi perikolu anticipat. Il-perikolu ghandu jkun attwali jigifieri ta' dak il-hin u mhux xi theddida ta' perikolu li tkun saret hinijiet qabel ghax dan jista jaghti lok biss ghal provokazzjoni u mhux difesa legittima. Il-perikolu irid ikun assolut cioe' li f'dak il-mument li qed jsehh ma setghax jigi evitat b'xi mod iehor."

Illi applikati dawn l-insenjamenti ghar-rizultanzi processwali jirrizulta li din id-difiza ma tistax tirnexxi. Minn dak li rrizulta lil din il-Qorti, jidhrilha li l-istess imputat ha lil shabu mieghu ghaliex jew ippreveda li se jkun hemm l-inkwiet jew mar ghall-inkwiet. Jigi rilevat li ghalkemm gie sostnut li shab l-imputat akkumpanjawh biex ighinuh igorr, tali asserzjoni m'ghandhiex mill-veru. Dan billi mill-provi rrizulta li l-imputat kien diga' garr il-maggiorparti tal-oggetti appartenenti lilu u ghalhekk certament ma kienx hemm il-htiega ta' tlett persuni mieghu biex igorr l-ahhar affarijiet. Inoltre' filwaqt li rrizulta li kien Antoine Saliba li ta l-ewwel daqqa ta' ponn lill-imputat wara li kien hemm skambju ta' insulti bejn il-partijiet; min-naha l-ohra rrizulta wkoll li l-istess Antoine Saliba dar u kien miexi. Ghalhekk ma rrizultax li kien hemm biza' attwali ghall-imputat ghal hajtu.

Illi in kwantu ghal feriti sofferti minn Antoine Saliba jirrizulta li t-tabiba Dr Maria Galea mill-Isptar Mater Dei iccertifikat li kienu ta' natura gravi peress li kellu l-ksur f'dahru.

Fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Joseph Apap**[26] saret referenza ghas-segwenti gurisprudenza:

Illi l-principji li jirregolaw il-klasifikazzjoni ta' griehi ai fini ta' proceduri kriminali huma ben stabbiliti f'l-ordinament guridiku taghna. Fil-gurisprudenza huwa pacifiku li:

Il-kwistjoni ta' jekk offiza hiex wahda hafifa u ta' importanza zghira, hafifa, gravi jew gravissima hi wahda ta' fatt u ghalhekk rimessa ghall-gudikant tal-fatt (fil-kaz ta' guri, ghalhekk, rimessa f'idejn il-gurati; fil-kaz odjern rimessa f'idejn il-gudikant ta' l-ewwel grad...). Ma hix, ghalhekk, kwistjoni, li tiddependi neccessarjament jew esklussivament fuq "opinjoni medika". It-tabib jew tobba jispjegaw x'irriskontraw bhala fatt; u, jekk il-qorti tippermettilhom, jistghu joffru l-opinjoni taghhom dwar, fost affarijiet ohra, kif setghet giet ikkagunata dik l-offiza, jew ma' xhiex huma kompatibbli s-sintomi li jkunu gew klinikament riskontrati. Ikun jispetta mbaghad ghall-gudikant tal-fatt li, fid-

[26] Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali deciza fit-8 ta' Frar 2018

dawl mhux biss ta' dak li jkun xehed it-tabib izda fid-dawl tal-provi kollha, jiddetermina n-natura ta' l-offiza.[27]

Illi aktar minn hekk huwa stabbilit li l-Qorti tista tasal ghal konkluzzjoni differenti minn dik tat-tobba. Dan il-principju gie affermat mill-Qorti ta' l-Appell Kriminali fis-sentenza mghotija fil-kawza Pulizija vs Francis Dingli[28]*;"*

F'dan il-kaz ma giex nominat espert sabiex jistabilixxi l-feriti subiti minn Antoine Saliba ma xhiex huma kompatibbli. Dan qieghed jigi rilevat invista tax-xhieda tal-istess Antoine Saliba li rrakkonta li l-ewwel qala' daqqa ta' zappun fuq dahru minn Sylvester Zahra, u imbaghad ezatt wara, l-imputat tah bl-invell fl-istess post. Din il-Qorti ma tqisx li hija f'posizzjoni li tista' tikkonkludi min ikkawza l-ferita gravi ghaliex ma tistax tassumi. Kwindi fid-dawl ta' dan kollu, din il-Qorti ma tqisx li gie ppruvat oltre' d-dubbju dettat mir-raguni li kien l-imputat li kkawza l-ferita gravissima fuq Antoine Saliba; izda bla ebda dubju l-imputat li ta lil Antoine Saliba bl-invell ikkawzalu griehi hfief u inoltre' rrizulta wkoll li l-istess Saliba kellu wkoll brix fuq dahru u f'diversi partijiet ta' gismu.

It-Tielet Imputazzjoni

L-imputat qieghed jigi akkuzat bil-kontravenzjoni, fejn volontarjament, kiser il-buon ordni u l-paci pubblika b'ghajjat u glied.

B'referenza ghas-sentenza **Il-Pulizija vs. …omissis …,**[29] il-Qorti tal-Appell Kriminali qalet li sabiex tissussisti din l-imputazzjoni:

"Rigward t-tieni akkuza u cioe dik kontemplata fl-artikolu 338 (dd) li voluntarjament kiser il-paci pubblika, il-Qorti taghmel referenza ghas-sentenza moghtija fil-kawza fl-ismijiet Il-Pulizija v Pio Galea deciza fis-sbatax ta' Ottubru, 1997 mill-Qorti tal-Appell Kriminali fejn gie deciz li sabiex ikun hemm

---

[27] Ref Pulizija vs Joseph Azzopardi Appel Kriminali 30.07.2004

[28] Deciza fit-12 ta' Settembru 1996

[29] Qorti tal-Appell Kriminal deciza fl-4 ta' Mejju, 2011

dan r-reat irid ikun hemm, bhala regola, ghemil voluntarju li minnu nnifsu jew minhabba c-cirkostanzi li fihom dak l-ghemil jsehh, jnissel imqar minimu ta' inkwiet jew thassib f'mohh persuna (li ma tkunx l-akkuzat jew imputat) dwar l-inkolumita fizika ta' persuna kemm b'rizultat dirett ta' dak l-ghemil jew minhabba l-possibilita ta' reazzjoni ghal dak l-ghemil".

Illi m'hemmx dubju mill-atti din l-imputazzjoni tirrizulta ppruvata.

Hsara volontarja

L-imputat qieghed jigi akkuzat li volontarjament ghamel hsara fuq il-vetturi tal-ghamla *Ford Escort* bin-numru ta' registrazzjoni IAD-434 liema hsara tammonta ghall €356.36 u fuq il-vettura ta' l-ghamla *Isuzu* b'numru ta' registrazzjoni FAB-726 fl-ammont ta' €236.16 ghad-detriment ta' Antonio Saliba u Carmel Saliba rispettivament.

Din l-imputazzjoni ma tirrizultax li giet ippruvata.

Il-Hames Imputazzjoni

L-imputat qieghed jigi akkuzat li kellu fil-pussess tieghu munizzjon (*pepper spray*) projbit kif imsemmi fi skeda 1 tal-Kapitolu 480 (Att Dwar l-Armi) tal-Ligijiet ta' Malta.

Tali imputazzjoni lanqas ma tirrizulta mill-provi prodotti mit-tfittxijiet li saru ma nstabx il-munizzjon (*pepper spray*) u ghalkemm jirrizulta li ntuza' pepper spray ma giex ippruvat li kien l-imputat li ghamel uzu minnu. Dan qieghed jinghad tenendo kont li inizjalment Antoine Saliba jghid li ra lil wiehed mill-hbieb tal-imputat johrog il-*pepper spray* mill-but, filwaqt li l-imputat jghid li l-*pepper spray* kien ta' Antoine Saliba.

Illi inkwantu ghall-piena din il-Qorti qeghda tiehu in kunsiderazzjoni n-natura tar-reati u c-cirkostanzi kollha tal-kaz flimkien mal-fedina penali tal-imputat. Tqis li ghandha tikkundanna lill-imputat ghal sentenza ta' prigunerija li ghandha tigi sospiza billi l-agir tieghu mhux accettabbli fis-socjeta' taghna.

Decide

Ghal dawn il-motivi din il-Qorti filwaqt li tastjeni milli tiehu konjizzjoni ulterjuri tal-ewwel imputazzjoni migjuba fil-konfront tal-imputat, ma ssibx lill-imputat hati tar-raba’ u hames imputazzjonijiet migjuba fil-konfront tieghu u minnhom tilliberah, wara li rat l-artikoli 221(1) u 338(dd) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta’ Malta ssib lill-imputat hati tat-tielet imputazzjoni u inkwantu ghat-tieni imputazzjoni qeghda ssib lill-imputat hati li kkaguna ferita hafifa fuq Antoine Saliba izda mhux hati li kkaguna ferita gravissima fuq l-istess Saliba u tikkundannah ghal tlett (3) xhur prigunerija li bl-applikazzjoni tal-artikolu 28A tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta’ Malta qeghdin jigu sospizi ghal zmien sentejn (2).

In oltre a tenur tal-artikolu 382A tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta’ Malta, tordna l-hrug ta’ ordni ta’ trazzin fil-konfront tal-imputat li permezz tieghu taghti effett ghall kull ma hemm fis-subinciz (3) tal-artiklu 412C tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta’ Malta ghaf-favur ta’ Antoine Saliba ghal zmien sentejn.

Billi ma jirrizultax li kien hemm nomina ta’ esperti l-Qorti tastjeni milli tiehu konjizzjoni ulterjuri ghat-talba ghal ordni ta’ hlas ta’ esperti.

Il-Qorti spjegat lill-hati bi kliem car u li jinftiehem il-konsegwenzi jekk iwettaq reat iehor waqt il-perjodu operattiv ta’ din is-sentenza.

Dr Josette Demicoli
Magistrat